STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Istorinio teksto kūrimas	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Nijolė Juchnevičienė **Kitas / a (-i):**	VU Filologijos fakultetas, Anglistikos, romanistikos ir klasikinių studijų institutas, Klasikinės filologijos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė ir savarankiškas darbas	Pavasario semestras	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):** anglų kalbos B2 lygis

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas
Šiuo dalyku siekiama ugdyti: • antikinės istorikos ir istoriosofijos principų, istorijos vietos ir reikšmės Antikos kultūroje suvokimą; • interdisciplininę kompetenciją: skaitant ir analizuojant Antikos istoriografų tekstus gebėti suvokti ne tik istorinę, bet ir literatūrinę jų vertę, gebėti suprasti, kiek istorinio kūrinio žanras daro įtaką jo literatūrinei formai (*istorija* kaip pasakojimas); • tarpkultūrinę kompetenciją: gebėjimą suprasti, kaip Antikos istoriografinė tradicija perimama ir taikoma vėlesniais Europos kultūros laikotarpiais; • analitinį-kritinį mąstymą: nagrinėjant Antikos istoriografų tekstus įvertinti jų santykį su šaltiniais, tyrimo metodus, žanrinius ir naratologinius modelius bei indėlį į idėjų istoriją.

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai/-ės - gebės suvokti antikinių istorinių šaltinių ir istoriografinių veikalų specifiką, antikinės istoriografijos ypatumus;	Probleminės paskaitos, savarankiškas darbas (pirminių ir antrinių šaltinių analizė, informacijos paieška), pranešimo ir esė rengimas), grupės diskusija.	Kaupiamasis vertinimas. Pranešimas ir dalyvavimas diskusijoje pranešimo tema, esė.
- įgis antikinių istoriografijos kūrinių skaitymo (taip pat ir originalo kalba) ir interpretavimo įgūdžių, atpažins	Probleminės paskaitos ir seminarai, savarankiškas darbas (pirminių ir	Kaupiamasis vertinimas. Pranešimas, diskusijos seminaruose, esė.

istorikų taikytus istorinio tyrimo metodus ir istoriosofinius modelius;	antrinių šaltinių analizė, pranešimo ir esė rengimas), grupės diskusija.	
- gebės kelti probleminius klausimus, analizuoti ir kritiškai vertinti informaciją; analizuodami antikinius veikalus gebės kritiškai juos vertinti pasitelkdami įvairias prieigas (idėjų istorijos, politinės ar kultūrinės raidos, literatūros teorijos);	Probleminės paskaitos ir seminarai, savarankiškas darbas (pirminių ir antrinių šaltinių analizė, pranešimo ir esė rengimas), grupės diskusija.	Kaupiamasis vertinimas. Pranešimas, diskusijos seminaruose, esė.
- gebės apibūdinti antikinio istorinio mąstymo ir antikinės istorikos specifiką, gebės palyginti ją su moderniomis istorikos ir istoriosofijos teorijomis;	Grupės diskusija, mokslinės literatūros ir šaltinių studijavimas, pranešimo ir esė rengimas.	Kaupiamasis vertinimas. Pranešimas, diskusijos seminaruose, esė.
- bus pasirengę savarankiškai gilintis į antikinės istoriografijos problematiką.	Probleminės paskaitos, savarankiškas darbas (pirminių ir antrinių šaltinių analizė, pranešimo ir esė rengimas).	Esė vertinimas.

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
1. Įvadas. Graikų istorinė sąmonė ir istorinės atminties formos. Nuo mito prie empirinio tyrimo. Istoriografija, istorika, istoriosofija. Logografai ir rašytinės istorijos pradžia.	4						**4**	**6**	Nurodytų antrinių šaltinių skaitymas bei analizė.
2. Herodotas – „istorijos tėvas“? Naujas ἱστορίη modelis; laiko samprata ir chronologiniai principai; tyrimo metodai; istoriosofinės gairės; istorinio proceso „įsiužetinimas“ ir naratologiniai principai; asmenybės vaidmuo istorijoje. „Kitas“ kaip panhelėniškojo identiteto susiformavimo veiksnys. Herodoto *Istorijos* stilius.	2		2				**4**	**8**	Mokslinės literatūros ir nurodytų teksto dalių skaitymas, pasirengimas dalyvauti seminaro diskusijoje.
3. Tukididas ir kritinės istoriografijos pradžia. Istorikos ekskursai (tyrimo tikslas, metodai, politinių ir socialinių procesų priežastys). Istorinio vyksmo analizė taikant *Realpolitik* principą. Imperijos formavimasis ir jos žlugimas. Meninės ypatybės (subžanras; kompozicija; veikėjų charakteristikos; veikėjų kalbos, stilius).	2		2				**4**	**8**	Mokslinės literatūros ir nurodytų teksto dalių skaitymas, pasirengimas dalyvauti seminaro diskusijoje.
4. Ksenofonto moralinė istorijos samprata. *Anabasis* ir *Hellenika*: subžanrai; dalyvio	2		2				**4**	**8**	Mokslinės literatūros ir nurodytų tekstų ištraukų

istoriniai memuarai polio „krizės“ laikotarpiu; tukididiškojo modelio imitacija per subjektyvumo prizmę; etinės paradigmos.									skaitymas, pasirengimas dalyvauti seminaro diskusijoje.
5. (Pseudo)Aristotelio *Atėniečių santvarka*: istorinis tekstas kaip politinės santvarkos raidos analizė.	2						**2**	**6**	Nurodytų ištraukų ir antrinių šaltinių skaitymas.
6. Polibijas: visuotinės istorijos pamokos ir Graikijos bei Romos istorinės sankirtos. Roma kaip pasaulio politinių įvykių centras. Priežasčių ir pasekmių sąveika, ciklinė socialinės-politinės istorijos samprata, lemties (τύχη) vaidmuo pasaulio istorijoje.	2						**2**	**8**	Nurodytų ištraukų ir antrinės literatūros skaitymas ir analizė.
7. Diodoras ir jo *Istorinė biblioteka* – civilizacinis istorijos vaidmuo.	2						**2**	**6**	Nurodytų ištraukų ir antrinės literatūros skaitymas ir analizė.
8. Romėnų istorinės atminties formos ir santykis su graikų istoriografine tradicija. Pirmieji istorikai Romoje. Romėnų istoriografijos žanrai ir imitaciniai modeliai (Cezaris, Saliustijus, Titas Livijus).	4						**4**	**6**	Nurodytų ištraukų ir antrinės literatūros skaitymas ir analizė.
9. Tacito *Istorija* ir *Analai*: kritinis žvilgsnis į imperiją.	2						**2**	**6**	Nurodytų tekstų dalių ir mokslinės literatūros skaitymas ir analizė.
10. Kaip reikia ir kaip nereikia rašyti istoriją: Plutarcho *De Herodoti malignitate* ir Lukiano *De historia conscribenda*	2		2				**4**	**6**	Pirminių ir antrinių šaltinių skaitymas, pasirengimas dalyvauti diskusijoje seminare.
11. Pranešimo rengimas.								**10**	
12. Esė rengimas suderinta tema.								**20**	
Iš viso	**24**		**8**				**32**	**98**	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Pranešimas pasirinkta tema	40	Semestro metu per seminarus	Atsiskaitoma per seminarus suderintu laiku. Gerai parengtas pranešimas (su ar be prezentacijos) turi atitikti dalyko tikslus, remtis bent dviem mokslinėmis pozicijomis ir istoriniais šaltiniais, jo trukmė 20–25 min. Pranešimas vertinamas 10 balų skalėje. Vertinimo kriterijai. Pasitelkti tinkami ir pakankami šaltiniai: 3 balai. Turinys, analizė ir išvados: 1) turinys ir analizė yra (labai) išsamūs ir sistemingi, išvados yra gerai pagrįstos: 4 balai; 2) analizė atlikta nepilnai, ne visos išvados pagrįstos: 3 balai; 3) analizė neišsami ir paviršutiniška: 2 balai. Pristatymas:

			1) pranešimas parengtas ir pristatytas aiškia, taisyklinga kalba ir akademiniu požiūriu tinkamu stiliumi, pranešimą papildo jį iliustruojančios skaidrės: 3 balai; 2) pranešimas pristatomas aiškia kalba ir tinkamu stiliumi, tačiau trūksta nuorodų, literatūros sąrašo, skaidrės tik dalinai atitinka pranešimo turinį: 2 balai.
Aktyvus dalyvavimas seminaruose	10	Semestro metu per seminarus	Aktyvus dalyvavimas seminaruose vertinamas iki 10 balų kaupiamuoju principu: 2 balai skiriami, kai studentas aktyviai dalyvauja seminare, užduoda klausimus pranešimams, pasiūlo atsakymus, prisideda prie diskusijos plėtojimo; 1 balas skiriamas, jei studentas dalyvauja seminaro diskusijoje, užduoda klausimus ar replikuoja; 0 balų – studentas seminaro diskusijoje nedalyvauja.
Rašto darbas (esė)	50	Sesijos metu	Vertinamas susipažinimas su pirmine ir antrine literatūra, kreipiamas dėmesys į originalias įžvalgas, kritines pastabas, teiginių savarankiškumą, nuoseklią samprotavimų eigą ir logiškas išvadas.
Šio dalyko užduotyse ir atsiskaitymuose generatyvinio dirbtinio intelekto (GDI) įrankiai gali būti naudojami tik pagalbinėms reikmėms, aiškiai nurodant jų panaudojimo apimtį ir pobūdį. Visais atvejais vadovaujamasi Filologijos fakultete priimtomis GDI naudojimo gairėmis ir etiško elgesio principais. Pažeidę (-usios) šias nuostatas studentai (-ės) prisiima atsakomybę, numatytą Vilniaus universiteto teisės aktuose.			

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
1. Aristotle (transl. P. J. Rhodes)	1999	*The Athenian Constitution*		London: Penguin Books
2. Xenophon (transl. R. Warner)	1979	*A History of my Times*		Penguin Classics
3. Xenophon (transl. R. Waterfield)	2009	*The Expedition of Cyrus*		Oxford University Press
4. Herodotas (vertė J. Dumčius)	2008	*Istorija*		Vilnius: Vaga
5. Thucydides (transl. M. Hammond)	2009	*The Peloponnesian War*		Oxford University Press
6. Polybius (transl. R. Waterfield)	2010	*The Histories*		Oxford University Press
7. Livy (transl. T. J. Luce)	2008	*The Rise of Rome*		Oxford University Press
8. Livy (transl. J. D. Chaplin)	2009	*Rome's Mediterranean Empire*		Oxford University Press
9. Tacitas (vertė D. Dilytė)	2005	*Analai*		Vilnius: Margi raštai
10. P. von Moellendorf	2001	*Frigid Enthusiasts: Lucian on Writing History*	*Proceedings of the Cambridge Philological Society* Vol. 47, 117 -140	
11. Lukianas (vertė L. Valkūnas)	1975	*Dievai, heteros, pranašai*		Vilnius: Vaga
12.		*Fragmenta Historicorum Graecorum*		https://www.dfhg-project.org/

13.		*Loeb Classical Library*		https://www.loebclassics.com/
Papildoma literatūra				
1. Th. F. Scanlon	2015	*Greek Historiography*		Oxford: Wiley - Blackwell
2. J. Marincola (ed.)	2011	*A Companion to Greek and Roman Historiography*		Oxford: Wiley-Blackwell
3. S. Hornblower (ed.)	1996	*Greek Historiography*		Oxford: Clarendon Press
4. K. P. Adam (herausg.)	2008	*Historiographie in der Antike*		Berlin: Walter de Gruyter
5. Z. Norkus	1996	*Istorika*		Vilnius: Taura
6. N. Juchnevičienė	2000	*Kas atrado istoriją?*	*Literatūra* 54(3), 69-78	VU
7. J. E. Bakker, I. J. F. de Jong. H. Van Wees (eds.)	2002	*Brill's Companion to Herodotus*		Brill
8. M. A. Flower (ed.)	2017	*The Cambridge Companion to Xenophon*		Cambridge University Press
9. R. K. Balot, S. Forsdyke, E. Foster (eds.)	2017	*The Oxford Handbook of Thucydides*		Oxford University Press
10. N. Juchnevičienė	1998	*Senovės Graikijos istoriografija (archajinis ir klasikinis laikotarpiai)*		VU leidykla
11. Fr. Hartog	2000	*The Invention of History: The Prehistory of a Concept from Homer to Herodotus*	*History and Theory* Vol 39, No 3, 384-395	
12. A. Mehl	2013	*How the Romans Remembered, Recorded, Thought about, and Used their Past*	K. A. Raaflaub (Ed.). *Thinking, Recording, and Writing History in the Ancient World*, 256-275	Wiley- Blackwell
13. A. J. Woodman (ed.)	2009	*The Cambridge Companion to Tacitus*		Cambridge University Press
14. P. Hershbell	1993	*Plutarch and Herodotus- the Beetle in the Rose*	*Rheinisches Museum fur Philologie*,Vol. 136, No 2, 143-163	

Aprašas atnaujintas 2026-11-16